

ὄλη του ἢ ἀξία ἴσα ἴσα εἶναι νὰ μπορῆ νὰ πλανᾷ τὸ λαό, μὲ χοντρές, κούφιες φράσεις κ' ἀκατανόητες ρητορείες, — ἡ κοινὴ αὐτὴ γνώμη θ' ἀπαιτοῦσε ἀμέσως ἀμέσως νὰ πάψη πὰ ὁ μανταρινισμὸς στὴν ἐπίσημη γλώσσα πὺν γράφονται οἱ νόμοι, καὶ νὰ καθιερωθῆ ἡ ἀπλή μας δημοτικὴ γλώσσα πέρα πέρα, γιὰ νὰ μποροῦν ὅλα τὰ ζητήματα νὰ ξεκαθαριστοῦν μέσα στὴν ἴσια, τὴ σταράτη λαϊκὴ ἔκφραση. Ἔτσι, μαζί μὲ ἄλλα, κ' ἡ ἀγωνία κ' ἡ τυραννία τῆς ἀμφιβολίας γιὰ κάθε φράση τῆς καθαρευουσιάνικης νομοθεσίας μας, θὰ ἔπαυε μιὰ γιὰ πάντα, καὶ θὰ μποροῦσε ὁ καθένας δαβάζοντας ἓνα Νόμο, νὰ καταλαβαίνει «τί λέει», πρῶτα γιὰ τὴν ὥρα ἀγνωστο στὴν Ἑλλάδα.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

ALBERT SAMAIN

ΚΑΠΟΙΑ ΣΠΕΡΝΑ....

Κάποια σπερνὰ παίρνουν ψυχὴ, μουσικὴς, γιούλια καὶ κρῖνα. Γλυκεῖς μετάνοιες πόθο ἀγνό γύρου τ' ἀγέρι ὑφαίνει. Καὶ μ' ἀναστέναγμα βαθὺ στὰ χεῖλη πάει καὶ βγαίνει τὸ μυστικὸ τῆς πύθ κλειστῆς καρδιάς κ' ἀργοπεθαίνει. Κάποιες βραδυὲς παίρνουν ψυχὴ, μουσικὴς, γιούλια καὶ κρῖνα. Σὰν κόρη τρυφεροῦ κρηδοῦ γυρνᾷ τὰ βράδια ἐκεῖνα.

Κάποιες αὐγούλες διάφανες, πὺν ρόδα ἔχουν στεφάνι, σκιρτάει ἡ ψυχὴ σὰν τὰ νερὰ στὰ βράχια πὺν κυλᾷνε. Ἐντὸς μου σήμαντρα οὐρανῶν Πασχαλινῶν χτυπᾷνε. Πνέμα καὶ σάρκα ἀμόλευτα κ' ὁ πειρασμὸς μακρῶν ναι. Τυχαίνει κάποια τέτοια αὐγὴ μὲ ρόδινο στεφάνι. Πὺν σὰν παιδάκι ἀξέγνωστο νὰ περπατῶ μὲ κάνει.

Κάποιες ἡμέρες θλιβερές: Βαρεῖά ποῦν ἡ καρδιά μου. Γνωρίστηκε! Σ' ὅ,τι ἔμαθε κάθεται θρονασμένη: Τῆς ζωῆς μου οἱ πύθ γλυκὲς στιγμὲς — Σκηνὴ ξεθωριασμένη πὺν μιὰ θεατρίνα τραγουδαὶ κουρέλια στολισμένη — τέτοιες ἡμέρες θλιβερὲς ποῦναι βαρεῖά ἡ καρδί μου Γέρος χιλιόχρονος σκυφτὸς τραβᾷ θωρῶντας χίμου.

Εἶναι νυχτιὲς πὺν ἓνας βραχνᾶς μὲ πνίγει τρομερὸς! Φτάνει ἡ ψυχὴ στὸ τέλος, πὰ τῆς γνώσης: καὶ προβάλλει, κρεμῆται ἀγνή μὲς τοῦ ἄπειρου τὴν παγωμένη ἀγκιλή, τρέμει στὴν πνοὴ τῆς ἄβυσσος, καὶ πίσω στρέφει πάλι. Τέτοιες νυχτιὲς πὺν ἓνας βραχνᾶς μὲ πνίγει τρομερὸς τυλίγομαι στὸν ἥσκιο μου: Φαντάζω σὰ νεκρὸς!

Σύρα

ΛΑΥΡΑΣ

Μὴ θαρρῆτε πὺν ἓνας γλωσσικὸ ζήτημα εἶναι ζήτημα γλωσσικὸ. Τὸ γλωσσικὸ τὸ ζήτημα εἶναι ζήτημα ἠθικὸ. Τὴν ψυχὴ μας νὰ βάλουμε σὲ τάξη, βάζουμε σὲ τάξη καὶ τὴ γραμματικὴ μας.

Ψυχάρης

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΚΟΥΠΡΗΝ

ΝΑΥΤΙΑΣΗ

Τὰ νερὰ τοῦ λιμανιοῦ εἶταν λερὰ καὶ πράσινα καὶ πέρα στὸν ὀρίζοντα, ὁ κάβος, πὺν σὰν δρεπάνι ἀπὸ ἄμμο ἔσκιζε τὴ θάλασσα, εἶχε χρῶμα ἀπαλὸ μενεξεδέμιο. Γύρω-γύρω στὸ μῶλο ἐμύριζε ψαρίλα κ' ἄρμη καὶ πίσσα. Ἦταν κοντὰ στίς ἔξι τὸ βράδι.

Στὸ κατάστρωμα χτύπησε τὸ τρίτο κουδούνι. Ἦ σφυρίχτρα τοῦ βαποριοῦ ἐβοῦιζε πάλι βραχνά, σὰν ἀπὸ κρουολόγημα, μὴ μπορώντας νὰ βγάλει ἓναν σωστὸν ἦχο. Ἐπὶ τέλους σὰ νὰ μπόρεσε νὰ βῆξει καὶ ἄρχισε νὰ μουγκρίζει μὲ μιὰ βαθεῖα καὶ δυνατὴ φωνή, πὺν ὅλο τὸ μεγάλο θαπὸρι ἔτριζε στὰ σκοτεινὰ του βάθη.

Ἐμοῦγκριζε δυνατὰ κ' ἀτέλειωτα. Οἱ γυναῖκες πᾶνω στὸ κατάστρωμα ἔπιαναν τ' αὐτιά τους μὲ τίς ἀπαλάμες, γελούσαν κ' ἔσκυβαν τὰ κεφάλια τους μισοκλείνοντας τὰ μάτια. Ἐκεῖνοι πὺν μιλούσαν, φώναζαν μ' ὄλη τους τὴ δύναμη, κ' ὡς τόσο θαρροῦσες πὺν μόλις κινοῦν τὰ χεῖλια καὶ χαμογελοῦν. Κι' ὅταν τὸ θαπὸρι ἔπαψε νὰ σφυρίζει, ὅλοι ἔνοιωσαν κάποιο ξαλάφρωμα καὶ μιὰ ἰσχυρὴ εὐθυμία, ὅπως συμβαίνει πάντα τίς τελευταῖες στιγμὲς, σὰ θὰ φύγει τὸ θαπὸρι.

— Χαίρετε, λοιπόν, σύντροφε, Ἑλένη, — εἶπεν ὁ Βασιουτίνσκου. — Τώρα θὰ σηκώσουν τὴ σκάλα. Ἐγὼ φεύγω.

— Χαίρετε, ἀκριβέ μου, — εἶπεν ἡ Τράβην, σφιγγοντας τὸ χέρι του. Σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα, γιὰ ὅλα. Στὸν κύκλο σας ξαναγεννιέται ἡ ψυχὴ τοῦ ἀθροῦπου.

— Σᾶς εὐχαριστῶ, ἀγαπητή. Μᾶς δευρομᾶνατε. Πρέπει νὰ ξέρετε πὺν ἐμεῖς εἴμαστε πότερο ἄνθρωποι τῆς θεωρίας, βιβλιοφάγοι. Ἐσεῖς ὅμως σὰ νὰ μᾶς ραντίσατε μὲ τὸ νερὸ τῆς ζωῆς.

Ὁ Βασιουτίνσκου τῆς τίναξε δυνατὰ τὸ χέρι, λὲς κ' ἦταν ἀντίλα, καὶ κατὰ τὴ συνήθειά του ἔσφιξε δυνατὰ τὰ δάχτυλά της, τόσο, πὺν ἐκείνη πόνεσε ἀπ' τὸ σφιξιμὸ τῆς δερογέτας της.

— Ὡς τόσο δὲ φοβᾶστε τὴ φουσκοθαλασσιά; δὲ σᾶς ζαλίζει τὸ θαπὸρι; τὴν ἀρώτησε. Κοντὰ στὸ Τραχανοῦτ θὰ σᾶς κουνήσει: λιγάκι, φροντίστε ὅμως νὰ ξαπλωθῆτε ἀπὸ κορὶς στὴν καμπίνα καὶ θὰ τὴν περάσατε θαυμάσια. Στὸ σύζυγο καὶ ἀφέντη σας χαρετισμούς. Πὲς τε του πὺν ὅλοι ἦμας ἀνυπόμονα περιμένουμε τὸ βιβλιαράκι του. Ἄν δὲν κατορθώσουμε νὰ πὺν βγάλουμι' ἐδῶ, τὸ τυπώνουμε στὸ ἐξωτερικὸ... Νοσταλγεῖτε, ἔ; τὴν ἀρώτησε κατόπι, κρατώντας ἀκόμη τὸ χέρι της καὶ μὲ χαϊδευτικὴν οἰκειότητα κοιτάζοντας τὴν μαργιόλικα στὰ μάτια.

Ἦ Ἑλένη γυμογέλασε.

— Ναί. Ἔτσι λιγάκι.

— Ἔτσι, ἔτσι. Ἐγὼ τὸ βλέπω, Μήπως εἶναι χωρᾶτά; Δέκα μέρες δὲν εἰδοθήκατε! Λοιπόν, addio, mio carissimo amico. Σ' ὅλους τοὺς γνωστούς τῆς Γιάλτας πέτε τοὺς χαρετισμούς μου. Εἰστε, μὰ τὸ θεό, θαυμάσιος ἄνθρωπος. Χαίρετε. Στὸ καλά.

Ὁ Βασιουτίνσκου κατέβηκε στὴν προκυμαία καὶ στᾶθηκεν ἐκεῖ ἀκριβῶς ἀντίκρου στὴ θέση πὺν σκοπόντανε ἡ Ἑλένη ἀκουμπισμένη μὲ τὰ χέρια στὴν πλευρὰ τοῦ βαποριοῦ, τὴν καμωμένη ἀπὸ ὀξυά. Ὁ ἀγέρας ἐφοῦ-